U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **A. A.,** zast. Mgr. Josefem Blažkem, advokátem, se sídlem nám. J. Žižky 39/2, Bruntál, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 8. 2016, č. j. 62 Az 17/2016 - 27,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 13. 6. 2016, č. j. OAM-186/LE-LE05-LE05-2015, žalovaný shledal žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany nepřípustnou podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 17. 8. 2016, č. j. 62 Az 17/2016 - 27, řízení zastavil, neboť žalobce podáním ze dne 16. 8. 2016 vzal žalobu v plném rozsahu zpět.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. V ní namítl, že zpětvzetí žaloby i kasační stížnost mu v azylovém zařízení pomáhala sepsat osoba, která se označila za advokátku. Podle stěžovatele však tato osoba advokátkou být nemohla, pokud mu poradila, aby nejprve vzal žalobu zpět a následně podal opravný prostředek. Zpětvzetí proto nebylo zcela dobrovolné a stěžovatel podotkl, že je nezbytné vyhodnotit, že se nachází v cizí zemi, nerozumí dostatečně českému jazyku a nemůže mu být kladeno k tíži, že byl odkázán na právní rady osoby, u které azylové zařízení dostatečně nezajistilo kvalitu poskytovaných právních služeb. Krajský soud pochybil, pokud pro soudní řízení stěžovateli neustanovil tlumočníka. Kdyby tak krajský soud učinil, nemohla by nastat situace, že by stěžovatel podepisoval listiny, kterým nerozumí. Stěžovatel požaduje, aby mu byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven tlumočník.

Nejvyššímu správnímu soudu proto navrhl, aby napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve ověřil splnění podmínek řízení, přičemž zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem a jsou splněny i obsahové náležitosti dle § 106 s. ř. s. Kasační stížnost byla podána ve věci mezinárodní ochrany, proto se Nejvyšší správní soud dále zabýval ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. především otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Otázkou vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního se Nejvyšší správní soud důkladně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí NSS jsou přístupná na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Nejvyšší správní soud však není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. V projednávané věci stěžovatel neuvádí, z čeho dovozuje, že by se mělo jednat o přijatelnou kasační stížnost. Nelze přitom přehlédnout, že krajský soud řízení o žalobě zastavil, aniž by se jí zabýval meritorně. Žádné azylově relevantní závěry tudíž nemohly být v napadeném rozhodnutí formulovány. Jediným důvodem přijatelnosti by tak mohlo být hrubé procesní pochybení krajského soudu. Takové pochybení však Nejvyšší správní soud neshledal.

Stěžovatel namítl, že krajský soud pochybil, když řízení na základě jeho žádosti o zpětvzetí žaloby zastavil. Nejvyšší správní soud však již v rozsudku ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 54/2004 - 43, uvedl, že pokud „(...) *je podáno zpětvzetí žaloby, které je žalobkyní vlastnoručně podepsáno, a nevzbuzuje tedy žádnou pochybnost o tom, že obsahuje její projev vůle, není důvodu, aby s ním soud, jemuž bylo adresováno, zacházel jinak, než jak předvídá procesní právní předpis, tj. případě zpětvzetí žaloby řízení zastavil [§ 47 písm. a) s. ř. s].*“ Podle

Nejvyššího správního soudu podání stěžovatele obsahující zpětvzetí žaloby nevzbuzuje žádné pochybnosti o jeho skutečné vůli řízení o žalobě zastavit. Stěžovatel sice namítl, že dostatečně nerozumí českému jazyku, nicméně z pokladů, které Nejvyššímu správnímu soudu v nyní projednávané věci zaslal, ze skutečností plynoucích z věci projednávané pod sp. zn. 5 Azs 19/2015 i ze správního spisu plyne, že stěžovatel se orientuje v českém jazyce v dostatečné míře, aby byl schopen posoudit důsledky podání zpětvzetí žaloby, respektive aby byl schopen chápat obsah podání, které adresoval v českém jazyce krajskému soudu.

Podle stěžovatele dále krajský soud pochybil, pokud stěžovateli v žalobním řízení neustanovil tlumočníka. Nejvyšší správní soud v této souvislosti uvádí, že se opakovaně zabýval i touto problematikou. Například v rozsudku ze dne 29. 1. 2010, č. j. 5 Azs 54/2009 - 42, posuzoval, zda právo na tlumočníka, jak je zakotveno v právním řádu České republiky, lze vztahovat i na písemný styk mezi soudem a účastníky řízení. Připomněl tehdy, že podle čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, „*kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočníka*“, a že podle stanoviska pléna Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2005, sp. zn. Pl. ÚS-st. 20/05, nedopadá toto právo garantované v citovaném čl. 37 odst. 4 Listiny na písemný styk soudu s účastníky řízení. Ústavní soud však zároveň nevyloučil, že konkrétní zákonná úprava práva na tlumočníka může poskytovat vyšší standard ochrany práv účastníků řízení. Zákonem je právo na tlumočníka zakotveno v § 18 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále „o. s. ř.“), který je v důsledku § 64 s. ř. s. použitelný i v soudním řízení správním. Ustanovení § 18 odst. 2 o. s. ř. stanoví, že soud ustanoví tlumočníka účastníku řízení, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Podle dosavadní poměrně rozsáhlé judikatury Nejvyššího správního soudu vztahující se k této problematice (srov. rovněž rozsudek ze dne 21. 4. 2005, č. j. 2 Azs 52/2005 - 47, www.nssoud.cz) přitom povinnost ustanovit účastníku řízení tlumočníka podle § 18 odst. 2 o. s. ř. vzniká soudu pouze tehdy, pokud se v řízení objeví konkrétní skutečnost nasvědčující potřebě tlumočníka ustanovit a pokud se po jejím prověření soudem ukáže, že účastník k řádnému uplatňování svých práv v soudním řízení tlumočníka potřebuje. Takovouto konkrétní skutečností je samozřejmě v první řadě, pokud o ustanovení tlumočníka účastník sám požádá. Další takovou skutečností může být zejména to, že účastník se soudem začne komunikovat jiným než českým jazykem nebo to, že z jeho projevů (vedených v jazyce českém) je patrné, že se česky nemůže dorozumět dostatečně dobře. V nyní posuzované věci však potřeba ustanovit tlumočníka najevo nevyšla. Stěžovatel totiž ve správní žalobě neuvedl, že český jazyk neovládá. Správní žaloba byla navíc sepsána v českém jazyce a stěžovatel v průběhu řízení reagoval na písemnosti v češtině. Zmínit lze výzvu k doložení majetkových poměrů a následné vyplnění formuláře potřebného k rozhodnutí o ustanovení zástupce. Krajský soud tedy nemohl z ničeho dovozovat, že by měl do řízení tlumočníka přibrat a písemnosti začít překládat. Bylo tedy v souladu se zákonem, pokud krajský soud stěžovateli tlumočníka neustanovil. Navíc je nezbytné zdůraznit, že to byl sám stěžovatel, kdo se svým podáním na krajský soud obrátil, aniž by jej k tomu krajský soudu vyzýval a není tak zřejmé, jak měl případně ustanovený tlumočník takovému úkonu (projevu vůle) zabránit, respektive ochránit práva stěžovatele.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost stěžovatele odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. listopadu 2016

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu